

Dosarul nr. 2ra-469/2021

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (jud. E.Ciubotaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.I.Secieru, V.Mihaila, Iu.Cotruță)

Î N C H E I E R E

02 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Rogut Ruslan,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Rogut Ala
împotriva lui Rogut Ruslan, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență
Socială și Protecția Familiei Orhei cu privire la desfacerea căsătoriei,
determinarea locului de trai al copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a
copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea soțului care îngrijește copilul
comun până la vârsta de 3 ani și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 15 mai 2020 Rogut Ala a depus cerere de chemare în judecată împotriva
lui Rogut Ruslan, intervenient accesoriu Direcția Generală Asistență Socială și
Protecția Familiei Orhei prin care a solicitat desfacerea căsătoriei, determinarea
locului de trai al copiilor minori XXXXX, XXXXX și XXXXX la domiciliul său,
încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori în cuantum de a câte 2000 de lei
lunar pentru fiecare copil, încasarea pensiei de întreținere a fostului soț în mărime
de 1500 de lei până la vârsta de 3 ani a copiilor minori și compensarea cheltuielilor
de judecată.

În motivarea acțiunii s-a invocat că la 01 septembrie 2009, a încheiat pentru
a două oară căsătoria cu pârâtul Rogut Ruslan, înregistrată de XXXXX. Prima
căsătorie fiind înregistrată încă la 16 noiembrie 2005 și desfăcută la 26 iunie 2007,
iar din căsătoria cu ultimul în comun au trei copii minori și anume: XXXXX,
XXXXX, XXXXX.

De asemenea, a indicat că la începutul căsniciei, relațiile dintre ei erau bune,
însă în timp s-au înrăutățit, fapt generat de incompatibilitatea de caractere. Mai
mult ca atât, comportamentul amoral al pârâtului este generat de lipsa de respect
față de reclamantă, indiferența față de familie, consumul de alcool și substanțe
narcotice. De mai mult timp este agresată psihologic și fizic, fapt care se reflectă
negativ și asupra copiilor minori.

Reclamanta a mai menționat că, a ajuns la concluzia că căsnicia nu mai are viitor, având în vedere și interesul superior al copiilor minori, care sunt martori ale scenelor de conflict, ce i-ar putea trauma psihologic.

Suplimentar, Rogut Ala a solicitat determinarea locului de trai al copiilor minori, XXXXX, XXXXX, XXXXX la domiciliul său și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori în mărime de a câte 2000 lei, lunar, pentru fiecare copil.

Reclamanta a mai formulat pretenția de încasare a pensiei de întreținere a fostului soț în mărime de 1500 lei până la atingerea vârstei de 3 ani a copiilor minori, făcând referire în acest sens la prevederile art. 82-83 din Codul familiei.

Prin hotărârea din 10 iunie 2020 a Judecătorei Orhei, sediul Central s-a admis parțial acțiunea.

Căsătoria dintre Ruslan Rogut și Ala Rogut, încheiată la 01 septembrie 2009, înregistrată de XXXXX cu numărul 19, s-a desfășurat.

S-a încasat de la Ruslan Rogut și Ala Rogut, în beneficiul statului, taxa de stat pentru înregistrarea desfacerii căsătoriei, în mărime de 500% din cota procentuală fixă calculată în unități convenționale, adică câte 100 (una sută) lei de la fiecare.

S-a determinat locul de trai al copiilor minori XXXXX, XXXXX, XXXXX, cu mama Rogut Ala.

S-a încasat de la Ruslan Rogut în beneficiul Alei Rogut, pensia pentru întreținerea copiilor minori XXXXX, XXXXX, XXXXX în sumă bănească fixă în mărime de 1300 lei pentru fiecare copil, lunar, începând cu data adresării cererii de chemare în judecată – 15 mai 2020 și până la atingerea majoratului copiilor minori.

S-a încasat de la Ruslan Rogut în beneficiul Alei Rogut pensia de întreținere pentru fosta soție, care necesită sprijin material, în sumă bănească fixă în mărime de 1000 lei, lunar, începând cu data adresării cererii de chemare în judecată – 15 mai 2020 și până la atingerea vârstei de 3 ani a copilului XXXXX.

Conform art. 256 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească privind plata pensiei de întreținere, se execută imediat.

S-a încasat de la Ruslan Rogut, în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 1764 lei.

S-a încasat parțial de la Ruslan Rogut, în beneficiul Alei Rogut cheltuielile de judecată sub forma taxei de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 100 lei și sub forma asistenței juridice în sumă de 2000 lei (f.d.37-38, 46-55).

Prin decizia din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de Rogut Ruslan și cererea de apel depusă de avocatul Stăvilă Vasile în interesele lui Rogut Ruslan și s-a menținut hotărârea din 10 iunie 2020 a Judecătorei Orhei, sediul Central. S-a încasat de la Rogut Ruslan în beneficiul Alei Rogut cheltuielile pentru asistență juridică în instanța de apel în sumă de 2000 de lei.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că, prima instanță, examinând interesul superior al copiilor, a luat în considerare situația familială a copiilor și precum alte elemente importante cum ar fi situația psihologică sau materială.

Tot în acest context, art. 63 alin. (1), (2) Codul familiei prevede că, în cazul când părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinților. Dacă un atare acord lipsește, domiciliul minorului se stabilește de către instanța judecătorească, ținându-se cont de interesele și părerea copilului (dacă acesta a atins vârsta de 10 ani).

În acest caz, instanța judecătorească va lua în considerare atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, vârsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea copilului (îndeletnicirile și regimul de lucru, condițiile de trai etc.) Instanța de judecată examinând problema stabilirii domiciliului copiilor minori, are obligația de a asigura copilului protecția și îngrijirea necesară în vederea asigurării bunăstării lor, ținând seama de drepturile și obligațiile părinților săi, ale reprezentanților săi legali sau altor persoane cărora acesta le-a încredințat în mod legal, și în acest scop va lua toate măsurile corespunzătoare.

La caz, instanța de apel a relatat că se constată că, copiii minori a cărui domiciliu se solicită a fi determinat au o vârstă fragedă, la care nu pot conștientiza acțiunile lor, fapt ce în opinia instanței de apel constituie un criteriu major la determinarea domiciliului copiilor având nevoie de supraveghere, întreținere, dragoste și educație din partea părinților.

Instanța de apel a reiterat că, stabilirea domiciliului copilului minor cu unul dintre părinți urmează a fi analizată sub aspectul unei ingerințe în dreptul la respectarea vieții de familie în sensul art. 8 CEDO, sau, admisibilitatea ingerinței în dreptul garantat de art. 8 CEDO soților, cu ocazia stabilirii domiciliului copilului minor urmează a fi compatibilă regulii triplului test: măsura să fie în conformitate cu legea, să urmărească un scop legal și să fie necesară într-o societate democratică (Olsson v. Sweden nr. 10465/83 din 24.03.1988, Gnahre v. France 19.09.2000).

Instanța de apel a susținut că, domiciliul copiilor minori XXXXX, XXXXX, XXXXX, urmează a fi cu mama acestora Ala Rogut, or, totalitatea înscrisurilor probatorii administrate denotă că, mama manifestă un atașament profund și o dragoste față de copiii minori, iar stabilirea domiciliului cu mama va influența pozitiv asupra dezvoltării personalității minorilor.

Instanța de apel a reținut că, contrar alegațiilor apelantului vis-a-vis de comportamentul intimatei, din înscrisurile anexate prima instanță a constatat că potrivit caracteristicii din 25 mai 2020, întocmită de către Inspectoratul de Poliție Orhei, Ala Rogut este caracterizată pozitiv și nu a fost observată în locuri publice în stare de ebrietate (f.d.24), iar din ancheta socială nr. 613 din 18 mai 2020, rezidă că este o mamă grijulie, relațiile ei cu feciorii și fiica sunt călduroase (f.d. 25, pe verso).

Tot, în acest context, instanța de apel relevă, că pornind de la principiul egalității părinților în stabilirea interesului superior al copilului, părțile implicate în procesul cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, trebuie să înțeleagă că măsura stabilirii domiciliului cu mama, nu trebuie interpretată ca o sancțiune la adresa tatălui sau copilului, iar copilul trebuie sprijinit în a se acomoda în noul mediu, fără a întrerupe legăturile cu persoanele apropiate.

Mai mult decât atât, art. 18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului prevede că, ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Conform art.74 Codul familiei, părinții sânt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material.

Situație de acest fel este reglementată și în art.27 alin. (2) din Convenție, care prevede că părinților și oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Totodată, instanța de apel a menționat că Ala Rogut cade sub incidența normei de drept instituită la art. 82 lit. b) Codul familie, având dreptul de a pretinde întreținere de la fostul soț pe cale judecătorească, cu atât mai mult că s-a stabilit la judecarea cauzei că nu este angajată în câmpul muncii, întrucât este preocupată de creșterea copilului mezin.

La 02 februarie 2021, prin intermediul oficiului poștal Ruslan Rogut a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului s-a indicat că soluția instanței de apel în sensul adoptat rezultată din interpretarea greșită a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios și circumstanțele probatorii ale dosarului.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 17 noiembrie 2020 și a expediat copia deciziei participanților la proces la 17 decembrie 2020 (f.d.90-100). Prin urmare, cererea de recurs declarată la 02 februarie 2021 se consideră depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin notificarea din 22 februarie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimațiilor copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a

normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Ruslan Rogut.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Ruslan Rogut împotriva deciziei din 17 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru